

LETO STRAHOTE 1793

VICTOR HUGO

Konvent je imel tudi svojo častno stražo, tako zvane "grenadirje konventa." Trobojna vrh je ločila grad, v katerem so zborovali poslanci, od parka, v katerem se je sprehajalo in vrvelo ljudstvo.

Opišimo zdaj sejno dvorano. Kajti v tem strašnem prostoru je zanimiva vsaka podrobnost. Ko vstopiš, potegne najprej oči nase visok kip svobode med dvema visokima oknom.

Dvorana, ki je bila preje kraljevo gledališče, zdaj pa pozornica republike, je dvainštrideset metrov dolga, deset metrov široka, enajst metrov visoka. Razkošni prostor, ki ga je bil sezidal Vigarani za lahkomišljeni dvor, je zdaj izginjal pod okornim odrom, ki je moral leta 1793. nositi težo ljudstva. Ta oder, na katerem so se dvigale javne tribine, je počival na enem samem hrastovem stebri. Ta stebel je vzdržal najtežje udarce revolucije: radostno pritrjevanje, navdušenje, žalitve in zasramovanje, vrišč in hrus, ves strašni kaos srda in punta. Toda ni se omajal. Po konventu je nosil svet starešin.

Po državnem udarcu Napoleona, ki je 18. brimera razgal parlament, je šel v pokoj. Takrat ga je Percier nadomestil z marmornatimi stebri, ki pa niso dosegli starosti hrasta.

Zasnutki, po katerih delajo stavbeniki, so čestokrat zelo čudni. Arhitekt, ki je zgradil cesto Rivoli, je imel v mislih pot, ki jo napravi v svojem poletu topovska krogla. Zaradi tega mesta Karlsruhe je imel za model pahljačo. Stavbenik, ki je priredil dvorano konventa, je očitno imel v duhu pred seboj kot vzorec ogromno omaro s predali. Prostor je bil dolg, visok in pust. Na eno podolžno stranico pravokotnika se je v ogromnem polukrogu naslanjal amfiteater poslaniških klopi brez pultov ali miz. Klopem nasproti je bil govorniški oder, pred njim kip Lepelletiera de Saint Fargeau, katerega je bil kmalu potem, ko je bil glasoval za smrt kralja, zabodel nek gardist. Za govorniškimi odrom je bil predsedniški stol.

Amfiteater je otvorilo devetnajst polukroglih vrst klopi, ki so se dvigale druga nad drugo in se še nadaljevale ob obeh krajših stranicah na desno in levo. Doli v prostoru ob obnožju tribine v podobi podkve so stali zbornični slugi.

Na eni strani govorniškega odra je visela v črnem lesenem okviru visoka tabla, v katero je bila vpisana v dveh predelih, ločenih po žezlu podobni črti, deklaracija človečanskih pravic. Na drugi strani je bil prazen prostor, na katerega so pozneje obesili tablo z ustavo leta II. republike; tukaj sta bila oba predela ločena po meču. Nad odrom so nad glavo govornika vsiele tri ogromne trobojnice, ki so molele iz globoke lože in so bile vtaknjene v oltar, v katerega je bila vdolbena beseda: Postava. Za oltarjem se je pa dvigal liki stražar svobodne besede velik rimski liktorski snop, visok kakor stebel. Nasproti nasproti poslancem so se dvigali ogromni kipi. Na desni od predsednika je bil Likurg, na levi Solon, nad "hribov" se je dvigal Platon. Ti kipi so se dvigali na preprostih kockastih podstebrih, ki so stali na dolgem naprej molečem okrajku, ki je tekkel okoli cele dvorane in ločil ljudstvo od poslancev. Na ta okrajek, ki je tvoril doprni zid tribine, so se

naslanjali s komolci poslušalci.

Črni okvir s človečanskimi pravicami se je dvigal visoko gori čez okrajek. Kipi so nosili zdaj hrastove zdaj lovorjeve vence.

Z okrajka je padal v težkih ravnih gubah zelen zastor, v katerega so bili v temnejši zeleni barvi vvezeni venci. Nad zastorom pa je bila stena bela in gola. V steno so bile vrezane javne galerije, oziroma tribine brez vsakih okrasov in rezbarij; zgoraj četverokotne, spodaj okrogle. ob vsaki daljši stranici dvorane je bilo po deset galerij, ob vsaki štiriindvajset. Galerije so bile zavarovane po železni ograji. Kljub temu je nekoč nek državljani padel v dvorano, in sicer na gosposda Massieu-a, škofa beaavaiskega, kar ga je rešilo; ne plebejcu ne aristokratu se ni ničesar zgodilo.

V dvorano je šlo dva tisoč ljudi; ob zelo viharjih dneh je našlo v njej prostora tudi tri tisoč. Vsak dan sta bili dve seji, ena dopoldne, druga zvečer.

Okroglo naslonjalo predsedniškega stola je bilo okrašeno s pozlačenimi žebli. Predsednikovo mizo so nosile štiri kraljate enonožne pošasti, ki so izgledale, kakor da so izkočile naravnost iz Skrivnega razodejaja, da se udeležijo revolucije. Na mizi je bil precej velik zvonec, velik bakren tintnik in v pergament vezana knjiga, v katero so bili vvezani sejni zapisniki.

Na tej mizi je izkrcavala marsikatera glava, nasajena na sulico in vržena nanjo.

Na govorniški oder je vodila nerodna stopnica. Nekega dne se je bil na njej izpodtaknil Gensonne. "To se prave vesalske stopnice!" je vzkliknil. "Le zgodaj se vadi!" mu je zaklical Carrier.

Na desno in levo od govorniškega odra sta stala na podstebrih dva visoka kandelabra. V vsaki loži so bili podob-

ni svetilniki. Na podstebrih kandelabrov so bili izdolbeni svitki, kateri je dalo ljudstvo ime: ogrlice giljotine.

Klopi poslancev so se dvigale gori do okrajka galerij; poslanci so se lahko komodno razgovarjali z ljudstvom. Izohodi galerij sose iztekali v cel labirint hodnikov, po katerih je čisto odmeval divji šum.

Konvent je napolnjeval ves grad in se razprostiral še po okoliških palačah. Odseki so bili v bližini sejne dvorane: v paviljonu Enakosti odbor za postavodajo, trgovino in kmetijstvo, v paviljonu Svobode mornarica, kolonije, finance, assignate, javno zdravstvo, v paviljonu Edinosti vojska.

Odsek za javno varnost je bil v direktni zvezi z odsekom za javno blaginjo po temnem hodniku, v katerem je noč in dan gorela svetlika; tu so prihajali in odhajali vohuni vseh strank, tu se je govorilo samo šepetaje.

Podnevi je prihajala v sejno dvorano skozi motna okna slaba svetloba, kadar se je zvečerilo, pa so svetile blede svetilke, tako da je dvorana bila vedno mračna. Poslanci se skoro niso videli. Iz enega kota v drugi, iz leve na desno so si nejasne skupine obrazov metale nasproti psovke. Ljudje so se srečavali, ne da bi drug drugega spoznali.

Vse skupaj pa je bilo orjaško, divje in pravilno. Pravilnost v strahoti — to je slika francoske revolucije sploh. Dvorana konventa je bila najpopolnejši zgled tako zvanega "messidorskega stila": masivna in pusta. Gradbeniki revolucije so simetrijo zamenjavali z lepoto. Že samo, če si opazoval arhitekturo te dvorane, te je spreletel nek mrz. Človek se je spomnil časov, ko je bilo tu gledališče, ko so pogled očarovali z venci ovite lože, nebesnomodri in rožnati svod, bleščeči svetilniki iz brušenega stekla, golobjesivi oboj sten, nebroj amoretov in nimf na zastorih in draperijah — vsa galantna kraljevska idila, naslikana, izdolbena in pozlačena, ki je s svojim smehljajem napolnjevala ta strogi prostor,

odkoder so zdaj odpovsod rezali oko pravi koti, mrzli kot jeklo. Zdelo se je, kakor da je David, klasično strogi slikar revolucije, giljotiniral bohotnega Boucherja, slikarja kraljevine Ludovika XV. Zdaj so pretravali plemenitost v puščobo, čistost v dolgočasnost; bohotnost barve in oblike je zamerjala ravna in suha črta; stil je postal tako trezen, da se je čisto posušil.

Kdor pa se je ozrl pa zboru samem, je pozabil na dvorano. Kdor je opazoval dramo, ni več mislil na pozornico. Bil je zbor junakov in čreda podležev. Divje živili na gori (gora — skrajna radikalna stranka) in golazen v močvirju (močvirje — zmerna stranka.) Tu so gomazeli, si grozili, izživali in živeli v orjaški borbi junaki, ki so danes samo še blede sence v spominu.

Desno žironda, ki je obstojala iz skupine mislecev, levo gora, na kateri so bili zbrani atleti.

Med žirondo si videl Brissota, ki je bil sprejel ključke basitlje, Barborouxa, katerega so obožavali Marcellini; Gensonneja, ki je bil dosegel, da so bili generali podrejeni poslancem; strašnega Guadeta, kateremu je bila kraljica neke noči v Tuilerijah pokazala spečega dofenca — Guadet je poljubil glavo deteta in je potem glasoval, da se očetu odseka glava; Salles, ki je okdril tajne zveze med "goro" in Avstrijo, kolikor si jih ni bil sam izfantaziral; duhoviti Laus-Duperret, ki je nekoč nekega časnikarja, kateri ga je bil imenoval "zločinca," povabil na kosilo z besedami: "Že vem, zločinec, to je človek, ki drugače misli nego mi sami"; janzenist Camus, ki je sestavil protikatoški civilni zakonik za duhovnike; veroval v čudeže janzenistovskega diakona Parisa in se vsako noč vrge na tla pred sedem čevljev visokim Kržanin, ki je visel v njegovi sobi; Jakob Dupont, ki je prvi javno izja-

vil: je Robespierre zalučal: "Ateizem je vera aristokratov", "Jaz sem ateist", nakar mu je vera aristokratov",

IZŠLA JE

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1947

Stane s poštnino

50 CENTOV

Za Ameriko in stari kraj

Zelo informativna in praktična knjiga za vsakega slovenskega človeka.

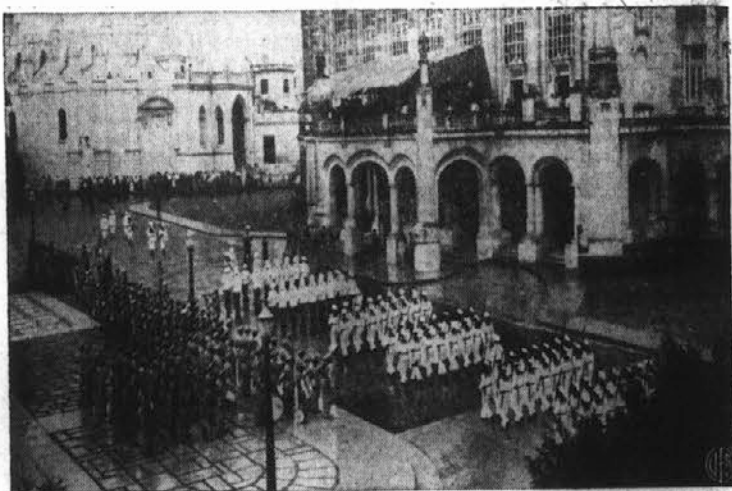
Naročite jo dokler je v zalogi!

Naročnino pošljite v Money Order, čeku ali v gotovini na naslov:

BARAGOVA PRATIKA

1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO 8, ILLINOIS

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Parada argentinskih marinov in mornarjev v Havani se je vršila kljub silnim deževnim nalivom. Argentinska bojna ladja Rivadavia je v ta namen dospela v Havano iz Mehike.

Ogenj v Pearl Harbor. — Kmalu po obletnici zahrbtnega napada na Pearl Harbor od strani Japoncev, je izbruhnil v pristanišču požar na do sedaj še nepojasnen način. Slika nam kaže mornariške gasilce in domače gasilske skupine iz Honolulu pri gašenju. Požar je divjal nad dve uri.

Kar

bi bil človek brez jezika, to bi bil narod brez

TISKA

Z jezikom govori človek — z tiskom govori ves narod, ves svet. Brez tiska bi postal svet mutast.

SLOVENSKI NAROD

so dvignili slovenski književniki in pisatelji s pomočjo tiska. Ves njegov kulturni dvig, ves preporod je prišel slovenskim ljudem potom tiska. Tisk je torej vелеvažna stvar za vsakega človeka.

AMERIŠKI SLOVENCI

bomo narodno zavedni toliko časa, dokler bomo imeli med seboj lasten slovenski tisk. Zato podpirajmo in vzdržujmo svoj slovenski tisk, dokler ga imamo!

"NOVI SVET"

je najzanimivejši slovenski list v Ameriki. Prinaša poučne članke, poljudne novele in povesti in poleg vsega tudi objavlja zgodovino ameriških Slovencev. Če kak list, tedaj zasluži "NOVI SVET" vso našo podporo. Zato naročajte in širite ga vsepovsod.

Stane letno za Zdr. dr. \$3 za inozemstvo \$3.50. Naroča se na naslovu:

"NOVI SVET"

1849 West Cermak Rd.

Chicago 8, Ill.

V BLAG SPOMIN

OSME OBLETNICE PRERANE SMRTI LJUBLJENE MAMICE IN STARE MAME

MARY ZUPANCIC

KI JE ZATISNILA SVOJE MILE OČI DNE
31. JANUARJA 1939

Naš družinski krog se je razdelil. Ena spon iz verige manjka. A čeravno smo razdruženi za nekaj časa. Upanje imamo, da se sopes snidemo.

Smrti je srčna bol, ki je nihče ne zaceli. Spomini so dragulji, ki jih nihče ne ukrade. Korak za korakom gremo po poti hvljenja. In Ti si s nami podnevi in ponoči.

Enkrat upamo, da Te bomo srečali.

Enkrat, ne vemo pa kdaj.

Se bomo skupaj snidli v boljši deželi.

In nikoli več se ne bomo razdružili.

TVOJI LJUBEČI OTROCI IN VNUKI

KI TE ZELO POGREŠAJO

Cleveland, Ohio, dne 31. januarja 1947

Mrs. Carolyn Swanson, kateri je vid tako opešal, da razloči samo še svetlobo od teme, si pomaha pri obhodu doma s svojo perzijsko mačko "Baby," ki ji služi za vodnico. To mačko ima Mrs. Swanson že pet let.